

בעיתונות נתפרסמה מודעה בזו הלשון:
 בית אבות של ההנהלה היהודית בוירצבורג מערב גרמניה.
 אחרי שיפוצים ושכלולים מודרניים, חדרים
 ליחיד וחדרים כפולים.

כשר

כבר כמעט שהורגלנו בעיתונות הישראלית למודעות על עבודות טובות גם חקלאיות במרחבי כדור הארץ, מארגנטינה ועד דרום אפריקה, וישנם משרדים מיוחדים המטפלים בכך, לעידוד הירידה ולסיכויי עבודה.

אך במודעה הנ"ל נתחדש חידוש העולה דומני על כל ההזמנות במדינות ההן. יהודים מוזמנים לסיים את חייהם בבתי אבות באיזו עיירה גרמנית. על משקל מליוניהם של יהודים בדורות שעברו כדי לזכות ולהיקבר באדמת הקודש של ארץ ישראל.

עכשיו נודע הדבר: לשם מה מחדשים את הקהילה היהודית על אדמת "הקודש" של גרמניה.

"ניצולי השואה"

ישנם ארגונים לא מעט של לוחמי גיטאות, פארטיזאנים, "יוצאי" אושוויץ, יוצאי ברגן בלזן ועוד ק"ק מסוג זה; ישנה גם תחרות בין ארגונים אלה וזה קשור עפ"י רוב גם בתביעות שונות וודאי גם צודקות מגרמניה.

והנה נתחדש (אולי דבר ישן הוא ורק עתה נגלה לעין) ארגון כללי של... ניצולי השואה והנה מודיעים על כנס גדול של "ניצולי השואה". טרם זכינו לקרוא את התקנון ואת ההגדרה, מיהו "ניצול השואה" שמא כל עם ישראל? איזו שנת נטישת אירופה מזכה אדם בחברות? מה בין "דרגות הניצולות", שהרי אינו דומה ניצול הונגריה כניצול אושוויץ וניצול אושוויץ לניצול סיביר או צרפת? אלו זכויות זה מקנה או שמא גם חובות חלילה? הרשאי ניצול שואה לרדת לגרמניה על מנת לחיות שם. וכו' וכו', המון שאלות, העיקר שוודאי יימצאו קצת יהודים שיתפרנסו מזה.

צביעות בעניין הפליית הצבעונים

לרגל ביקורו של שר האוצר מדרום אפריקה, הושמעו מעל במות רבות, כולל במת הכנסת, מחאות חריפות, אם על עצם המגע, אם על הפומבי שניתן לו ואף על פגישתו עם ראש הממשלה.

והטיעון ידוע: בדרום אפריקה שורר משטר גזעני של אפרטהייד. אני חייב להקדים ולספר שלראשונה נתקלתי במוחש באפרטהייד שכזה בעברי את פלורידה. עצם התמונה של כניסות ופרדות לאוטובוסים וישיבה נפרדת של לבנים ושחורים, זעזעו אותי ממש. וכתוספת לכך אני מעיד על עצמי שלא זו בלבד שלמרות דעתי הנחרצת לפתרון הסכסוך היהודי-ערבי על דרך הגירת הערבים למדינות ערביות, - אני מתייחס במגעיי המקריים, לזקן ערבי כאל זקן, לילד ערבי כאל ילד, לאשה ערבייה כאל אשה, לכל הנוגע לעזרה. אני בעד פינוי הערבים מן הארץ, אך אני מפנה את מקומי באוטובוס לערבי זקן ממני או לערבייה הרה וכיוצא בזה בפשטות גמורה. כשם שאני בעת ובעונה אחת, בעד זכויות אזרחיות שוות ליהודים בגלויות ובעד פינוי כל יהודי הגלויות לארץ ישראל.

יתירה מכך: בת משפחה שלי שעלתה מארה"ב ונישאה לכושי שהתגייר, יש לה ילדים שחורים שאני מחבבם ושמה לשמוע ואף לראות יחסים טבעיים ביותר בינם לבין ילדיהם שלנו בנך וכבית הקבר. אך אין לכך שום שייכות למה שמתחייב מיחסינו עם דרום אפריקה. יהיו רגשותי לאי-אפרטהייד אשר יהיו, תהיינה דעותי העקרוניות אשר תהיינה; את יחסינו כמדינה למדינה או חייבים למדוד על פי יחסיה של אותה מדינה לישראל. יחסה של דרום אפריקה לישראל הוא מצויין כל השנים. על הסתייעותנו בה בתחומים שונים, ובראש וראשונה בתחומים בטחוניים - קשה להפריז. וודאי עוד יסופר על כך בבוא המועד. אין צריך לומר מה טוב מצב היהודים שם ומה רבה עזרת יהודים אלה למדינת ישראל, לפעמים אף מחוץ לשורת הדין הנוהגת בדרום אפריקה. ישנם ענפי כלכלה שהיו מתמוטטים לולא דרום אפריקה זו. יחסים אלה אינם פרי מדיניותם של ממשלת הימין של היום כי אם פרי מדיניות של ממשלות סוציאליסטיות כשרות למהדרין.

ישנה אפליה גזעית בדרום אפריקה? ישנה, אבל שמא מן הראוי לקבוע כמה שחורים נהרגו בדרום אפריקה ע"י לבנים וכמה אפגנים נהרגו באפגניסטן ע"י רוסים שדרסו ארץ שלמה? האם בשל כך נסרב לבוא במגע עם בריה"מ אם רק תיאות לכך? השיבו בפשטות, צבועים שכמותכם!

וכשאני קורא שמשל - גם הוא בין המוחים - מודיע על עזרת ההסתדרות לאיגודי הפועלים שם נגד ממשלת דרום-אפריקה, אני מעלה על דעתי מה יתחולל אם איגודים אלה או השחורים שם יצליחו לעלות לשלטון, מה יתחולל שם ביחסים כלפי ישראל.

זאת ועוד: כשאני קורא דבריהם של "המוחים" והם עצמם מראשי התובעים להתקשר עם ערפאת ראש מרצחינו, מתבררת לי הצביעות במלוא גוניה. ואם נזסיף לכך שכל אלה ממש נפשם יוצאת לחידוש הקשרים עם בריה"מ - צבע הצביעות הופך להיות אדום ממש. ואני חייב להוסיף כאן שבניגוד לכיסופים להידברות עם ארה"ב, אני דווקא בעד חידוש קשרים עם בריה"מ, על דעת משטר הדיכוי אשר שם, אמנם לא עפ"י צבע העור כי אם על פי הדעות. אך דיכוי הוא דיכוי, שלא לדבר על דיכוי רבים מדורשי ציון שם. ובעצם למה לא לדבר? אדרבה נדבר ונדבר וננסח ברורות:

קנה המידה העליון שלנו חייב להיות טוב ליהודים ולישראל או רע ליהודים ולישראל. טעמנו את טעם אוגנדה, טעמנו את טעם דרום אפריקה. גם אלו המשטר הכללי בבריה"מ היה אידיאלי ורק ליהודים היה רע שם הייתי אומר: זה משטר עויין לי. על כן, לא נוכל להגיד זאת על דרום אפריקה.

ובהקשר לזה גם הערה אחת לגבי שידור טלוויזיוני שנערך בנושא ה"פאשיזם" של אבא אחימאיר. הבן, יעקב ניסה להצדיק את אהבת אחי מאיר לפאשיזם של שנות העשרים בכך שגם אישים כברנארד שאו או צ'רצ'יל אהדו את מוסוליני. לי נראה שההסבר והצידוק מצויים מקום אחר: א) אחימאיר שנא תכלית שואה את הקומוניזם ואת הסוציאליזם הקרוב לו. ב) מצבם של היהודים באיטליה הפאשיסטית היה מצויין. יהודים נרדפו ועונו בארץ, "הסוציאליזם המתגשם" - ובאיטליה היו חופשיים אף לפעולה ציונית, חרף האיסור על מפלגות פוליטיות. גם ספרד הפשיסטית פתחה שעריה בפני פליטים יהודיים.

כל זה כדי לאמור את ה"אלף בית" הפשוט והברור: יחסה של מדינת ישראל ויחסו של עם ישראל לעם אחר ולמדינה אחרת נמדדים אך ורק עפ"י יחסו של אותו עם או אותה מדינה אלינו. לפעמים צריך לעצום עיניים או לסגור נחיריים. אבל זהו זה. ויפה נהגו אצלינו כשקיבלו דווקא בגלוי את שר האוצר של דרום אפריקה. וצבועים היו כל אלה שמחו על כך.